

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 105
din 06.03.2013

Dosar nr: 336/2012

Petiția nr: 12351/12.07.2012

Petentă: Asociația Romani CRISS

Reclamat: Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara

Obiect: neacordarea unui pat în salonul pentru mame, hărțuire, încălcarea dreptului la demnitate pe criteriul etnic (apartenența la etnia romă).

I. Numele, domiciliul sau reședința și sediul părților

I. 1. Numele și sediul petentei

1.1. Asociația Romani CRISS, str. ...

I. 2. Numele și sediul reclamatului

1.2.1. Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara, ...

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta a sesizat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) prin **Petiția nr. 1386/17.01.2008** asupra următoarelor:

La data de 07.03.2007 minorul N.D., de 2 ani, împreună cu mama, R.M.(însărcinată în luna a 7-a), urma să fie internat în spitalul reclamat în Salonul 4, unde erau două paturi mari, despărțite de un geam de încă două paturi mici. Unul din paturi era ocupat. Această persoană a afirmat următoarele: „dacă o puneți pe țigancă aici cu mine, eu semnez că plec acasă”. După această afirmație mama a fost pusă în unele dintre paturile mici. Ulterior mamei i s-a făcut alte afirmații legate de apartenența ei etnică, cum ar fi: „așa sunt țiganii, vin la spital să fure”. Ulterior mama nu a primit un tratament corespunzător.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 11.12.2012 la sediul C.N.C.D..

3.3. La audierile din data de 11.12.2012 părțile nu s-au prezentat.

3.4. Părțile au fost citate pentru data de 22.01.2013 la sediul C.N.C.D..

3.5. La audierile din data de 22.01.2013 părțile nu s-au prezentat.

3.6. Părțile au fost citate pentru data de 19.02.2013 la sediul C.N.C.D.

3.7. La audierile din data de 19.02.2013 părțile nu s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentei

4.1.1. Prin **Adresa nr. 4566/10.12.2012**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 6096/10.12.2012**, petenta a solicitat acordarea unui nou termen.

4.1.2. Prin **Adresa nr. 103/24.01.2013**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 416/25.01.2013**, petenta a solicitat acordarea unui nou termen.

4.2. Susținerile reclamatului

4.2.1. Reclamatul, prin **Adresa nr. 28941/18.10.2012** arată că nu deține niciun act cu privire la rezultatul acțiunii interne de anchetă a cauzei.

4.2.2. Reclamatul, prin **Adresa nr. 35494/10.12.2012**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 6213/14.12.2012**, arată următoarele:

- contestația petentei este netemeinică și nelegală;

- contestația este inadmisibilă sub aspectul anulării **Hotărârii nr. 873/15.10.2008**;

- contestația este nefondată și nedovedită;

- solicită menținerea hotărârii anterioare.

4.3. Susținerile Inspectoratului de Poliție Județean Timiș

4.3.1. Conform **Adresei nr. 89477/21.11.2012**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 5766/22.11.2012**, O.D.M.a declarat că nu a afirmat „Dacă o puneți pe țigancă aici cu mine, eu semnez că plec acasă” sau că „așa sunt țiganii, vin la spital să fure”, nu a auzit pe altcineva spunând astfel de afirmații și nu a observat o faptă de discriminare. A.A.M.a declarat că nu își mai amintește de condițiile de spitalizare din martie 2007.

4.5. Raportul echipei de investigații

4.5.1. Prin **Rezoluția nr. 30/29.08.2012** s-a dispus efectuarea unei investigații.

4.5.2. **Raportul nr. 85/06.11.2012** arată următoarele:

„În data de **17.10.2012** la sediul Spitalului Clinic Județean de Urgență Timișoara echipa de investigații a purtat discuții cu următoarele persoane:

- dl. dr. F. B. – Director Medical;
- d-na L. B. – Consilier juridic.

Domnul dr. **F.B.**a declarat că nu cunoaște în amănunt cazul, dar că va facilita verificările echipei de investigație în cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență, inclusiv la Clinica de Pediatrie Bega. În acest sens i-a solicitat doamnei L.B.să însoțească reprezentanții C.N.C.D. la Clinica de Pediatrie Bega și să pună la dispoziția acestora toată documentația necesară atingerii obiectivelor controlului.

Doamna **L.B.**a declarat echipei de investigație că în urma adreselor C.N.C.D. a efectuat demersuri în vederea soluționării solicitărilor Consiliului. Astfel, prin intermediul unor adrese, a înștiințat cadrele medicale care ar putea să prezinte informații cu privire la cazul D.N.ca pe perioada controlului C.N.C.D. să fie la dispoziția echipei de investigație. Doamna L.B.a ținut să precizeze că doamna asistentă G.P.nu mai lucrează în cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență din data de 01.07.2010, data pensionării sale. Cu toate acestea, i-a trimis acesteia o adresă la domiciliu [...] prin care i s-a solicitat prezența la Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara în perioada 16-18.10.2012 precum și un număr de telefon de contact, solicitări rămase fără răspuns.

Doamna L.B.a însoțit reprezentanții C.N.C.D. la Clinica de Pediatrie Bega unde s-au purtat discuții cu doamna dr. U.R.(fost Șef de Secție la momentul evenimentelor descrise în sesizarea Romani Criss) și cu domnul dr. L.P.(actualul Șef de Secție).

Domnul **L.P.**a răspuns întrebărilor echipei de investigație și a fost de acord să permită accesul la arhiva unității pentru studierea foilor de observație ale pacienților precum și a Registrului de internări și ieșiri din spital.

La solicitarea reprezentanților C.N.C.D. domnul L.P.a condus echipa de investigație la Salonul 4, unde s-au făcut poze; cu această ocazie s-a constatat faptul că în prezent, datorită noilor norme de asigurare a serviciilor medicale, mai există doar 3 paturi (1 pat mic pt. copii 1-3 ani, 1 pat mediu pt. copii 3-6 ani și 1 pat mare pt. copii peste 6 ani). Echipa de investigație a inspectat și fotografiat și salonul destinat mamei însoțitoare (salonul 13). Pozele au fost depuse la dosarul cauzei pe suport electronic.

După studierea foilor de observație și a Registrului de internări și ieșiri din spital, echipa de investigație a identificat 3 persoane (mame) care s-au aflat internate cu copii în Clinica de Pediatrie Bega, în data de 07.03.2007, în Salonul 4, și care ar fi putut interacționa cu R.M.la momentul internării fiului acesteia, astfel:

- A.A.M., [...];
- N. M., [...];
- O. D., [...];

Ca urmare a întrebărilor membrilor echipei de investigație, domnul **L.P.** a susținut următoarele:

- în urma primirii solicitărilor C.N.C.D. a încercat identificarea mamei românce care a interacționat cu R.M. în momentul internării fiului său, dar fără a avea succes;

- fișele de observație ale pacienților precum și Registrul de internări și ieșiri din spital nu conțin rubrici din care să reiasă patul în care au stat pacienții pe perioada internării;

- Salonul 4 este un salon de izolare a pacientului suspect de o boală contagioasă; din această cauză există paturi pentru toate categoriile de vârstă;

- nu s-a făcut nicio derogare în ceea ce privește folosința pentru odihnă, de către mame, a vreunui pat din Salonul 4; există un singur salon (salonul 13) destinat aparținătorilor pacienților internați în clinică, unde aceștia se pot odihni; cu toate acestea, foarte puține mame îl folosesc, preferând să stea lângă copilul bolnav (pe scaun sau în pat cu acesta ori eventual folosesc noaptea, dacă există, un pat liber);

- unele mame nu respectă regula privind odihna în salonul pentru aparținători și nici regulile de ordine interioară, chiar dacă acestea sunt afișate la loc vizibil; împotriva acestora nu se pot lua măsuri punitive (amendă, externare) întrucât nu există instrumente juridice adecvate, dar se încearcă depășirea situațiilor delicate pe cale amiabilă;

- nu există la nivelul Clinicii de Pediatrie Bega documente din care să reiasă existența unei anchete interne cu privire la faptele descrise în plângerea Romani Criss;

- doamna asistentă G.P. s-a pensionat în urmă cu aproximativ doi ani de zile;

Ca urmare a întrebărilor membrilor echipei de investigație, doamna **U.R.** a susținut următoarele:

- a fost șef de secție în perioada menționată în plângerea Romani Criss;

- doamna M. R. nu s-a plâns de comportamentul cadrelor medicale sau a celorlalți aparținători din salon;

- pacienții sunt repartizați în paturi în funcție de vârsta acestora; lui D.N. i-a fost repartizat un pat corespunzător vârstei sale, adică un pătuț cu grilaj pentru 1-3 ani (aceste paturi au grilaj pentru a se evita riscul căderii); chiar dacă era liber la momentul internării sale nu i s-a repartizat patul mare pentru că exista riscul ca pacientul să cadă din el; de la regula repartizării pacienților în paturi corespunzătoare vârstei nu există derogări;

- niciun aparținător nu are voie să doarmă în alte paturi decât în cele din salonul 13; excepțiile apar (dar fără acceptul cadrelor medicale) pentru că unele mame nu doresc să se despartă de copiii lor și se culcă în pat cu aceștia; pentru că nu există mijloace de a oblige mamele să iasă din salon, li se atrage atenția și se încearcă rezolvarea situației amiabil.

Domnul **L.P.** a înmănat echipei de investigație copii după următoarele documente:

- foaie de observație nr. 64362/670/02.03.2007 a pacientului B.C.M.

- foaie de observație nr. 64375/683/05.03.2007 a pacientului N.T.M.

- foaie de observație nr. 64398/706/06.03.2007 a pacientului A.A.;
- foaie de observație nr. 64412/720/07.03.2007 a pacientului P.R.;
- foaie de observație nr. 64349/657/01.03.2007 a pacientului D.G.F.
- foaie de observație nr. 64406/714/07.03.2007 a pacientului N.D.;
- Registrul de internări și ieșiri din spital din perioada 01-09.03.2012.

În continuarea verificărilor echipa de investigație s-a deplasat la domiciliul doamnei **G.P.**. Aceasta a precizat că își menține declarația dată în data de 17.01.2008 și că nu dorește să răspundă unor noi întrebări venite din partea reprezentanților C.N.C.D.. Doamna G.P. a declarat verbal că mama româncă la care face referire plângerea Romani Criss nu i-a adresat doamnei M.R. cuvinte sau expresii de genul „Dacă o puneți pe țigancă aici cu mine, eu semnez și plec acasă” și „așa sunt țiganii, vin la spital să fure”.

În scopul identificării mamei românce care a interacționat cu R.M. în momentul internării fiului său echipa de investigație s-a deplasat la domiciliul doamnei O.D. din str. .. nr. ..., ap ..., de mai multe ori în decursul zilei de 17.10.2012. Întrucât nu a răspuns nimeni la ușa apartamentului doamnei O.D., echipa de investigație a contactat președintele blocului care a confirmat faptul că aceasta stă la apartamentul nr. 12 și că are o fetiță pe nume A.A.. Totodată, acesta a informat reprezentanții C.N.C.D. că doamna O.D. locuiește împreună cu fiica și soțul său, dar că ajung acasă la ore târzii.

În data de **18.10.2012** echipa de investigație s-a deplasat la sediul Spitalului Clinic Județean de Urgență Timișoara, unde a purtat discuții cu dl. **C.B.**, managerul spitalului, care a susținut următoarele:

- a fost numit de curând la conducerea Spitalului Clinic Județean de Urgență Timișoara;
- va asigura sprijinul și condițiile necesare bunei desfășurări a controlului și va pune la dispoziția reprezentanților C.N.C.D. orice act care ar putea ajuta la clarificarea obiectivului controlului;
- nu s-a putut stabili identitatea mamei românce care a interacționat cu doamna M.R. în momentul internării fiului său;
- în urma verificărilor întreprinse, ca urmare a solicitărilor C.N.C.D., nu a fost găsit vreun document care să ateste existența unei anchete interne cu privire la identificarea persoanelor participante la discuția relatată în plângerea Romani Criss, conform ultimului paragraf din Adresa nr. 13602/02.06.2008 și Adresa nr. 13767/03.06.2008, adrese aflate la dosarul cauzei; persoanele care au semnat aceste adrese nu se mai află în funcție, astfel: dl. dr. A.J.A. a decedat, dl. dr. C.M. a fost eliberat din funcția de director medical la data de 01.09.2009, în prezent având funcția de medic primar la Clinica de Obstetrică Ginecologie B., iar doamna D.A. a încetat activitatea la Spitalul Clinic Județean de Urgență T. la data de 01.12.2010;
- domnului dr. C.M. i s-au solicitat explicații (prin Adresa nr. 28891/17.10.2012) cu privire la ancheta menționată mai sus, urmând ca răspunsul său să fie trimis la C.N.C.D. în termen de 10 zile lucrătoare;
- doamna asistentă G.P. s-a pensionat începând cu data 01.07.2010; cu toate acestea, Oficiul juridic al spitalului a făcut demersurile necesare pentru asigurarea prezenței acesteia la sediul unității în perioada 16-18.10.2012;

- toate cadrele medicale ale căror nume apar în dosarul cauzei au fost înștiințate cu privire la data controlului C.N.C.D. solicitându-li-se disponibilitatea pentru eventuale discuții pe marginea plângerii Romani Criss.

Doamna L.B.a înmănat echipei de investigație următoarele documente:

- Adresa nr. 28941/18.10.2012 cu privire la răspunsul Spitalului Clinic Județean de Urgență Timișoara la întrebările C.N.C.D. din Adresa nr. 12351/02.10.2012;
- Copie după Adresa nr. 28934/18.10.2012 cu privire la răspunsul domnului dr. L.P.la întrebările C.N.C.D. din Adresa nr. 12351/02.10.2012;
- Copie după Adresele cu nr. 27912/10.10.2012, 27910/10.10.2012, 27911/10.10.2012, 27913/10.10.2012 și 27907, prin care au fost înștiințate cadrele medicale implicate de prezența echipei de investigații la sediul SCJUT;
- Copie după Adresa nr. 28933/18.10.2012 privind raporturile de muncă ale unor persoane implicate în cauză;

În data de **26.10.2012** echipa de investigație a trimis Inspectoratului de Poliție al Județului Timiș Adresa cu nr. 12351/25.10.2012 prin care s-a solicitat demararea demersurilor în scopul luării de declarații scrise persoanelor identificate în timpul controlului la S.C.J.U.T. și trimiterea documentelor rezultate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în cel mai scurt timp posibil.”

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **Sentința civila nr. 3173/07.07.2010**, pronunțată de Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal a Curții de Apel București a anulat **Hotărârea nr. 873/15.10.2008** a C.N.C.D. și a retrimis dosarul pentru completarea investigației la C.N.C.D., arătând că au rămas o serie de aspecte neclarificate privind spitalizarea mamei R.M.și a copilului N.D. și privind afirmațiile referitoare la etnia mamei. Cu privire la modul în care mama a fost tratată, instanța de judecată a constatat că C.N.C.D. nu are competența materială de a analiza acest aspect.

5.2. În concluzie Colegiul director trebuie să analizeze două aspecte: de ce nu a primit mama R.M.un pat mare, având în vedere faptul că era gravidă, similar altor mame care au primit pat mare; dacă au fost făcute sau nu afirmații cu caracter rasist la adresa mamei R.M..

5.3. Prin **Adresa nr. 12351/02.10.2012** CNCD a solicitat următoarele din partea reclamatului:

- identificarea pacientului și aparținătorului care l-a însoțit care se aflau internați la data de 07.03.2007 în Salonul 4;
- prezentarea actelor de internare ale pacientei R.M.și indicarea vârstei copilului;
- prezentarea explicației cu privire la faptul că pacientei R.M.i s-a permis derogarea de la regula unității potrivit căreia paturile din Salonul 4 nu sunt destinate mamelor însoțitoare;
- prezentarea rezultatului acțiunii interne de investigare.

5.4. Privind această solicitare, reclamatul a afirmat că nu deține rezultatul anchetei interne și a dat următoarea explicație privind situația din Salonul 4: nu s-a făcut nici o derogare, în Salonul 4 nu există paturi pentru mame; deși există saloane pentru mame, acestea nu sunt folosite decât de puține mame, ele stând lângă copilul bolnav; nerespectarea regulamentelor interne nu se poate sancționa de către spital.

5.5. Privind probarea faptelor de discriminare, Colegiul director arată că în conformitate cu art. 20 alin. 6 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, „*Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.*” Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, fiecare parte trebuie să probeze ceea ce are posibilitatea de a proba (**Cauza D.H. împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007).

5.6. Colegiul director arată că petenta a depus la dosar înscrisuri (inclusiv declarații de martori) ce formează un început de probă, ceea ce a avut posibilitatea să depună la dosar. Partea reclamată însă nu a depus toate probele solicitate și a dat răspunsuri vagi, fără o susținere prin probe, privind situația mamelor care erau în spital. Din datele furnizate de spital nu reiese cum s-a desfășurat și cu ce rezultate ancheta internă, în ce saloane au primit paturi mamele și, cu scopul de a se asigura pentru o eventuală inconsecvență, afirmă că regulamentul intern nu este respectat și nici nu se poate impune respectarea lui. În această situație, având în vedere că într-un spital toate actele trebuie să fie clare (inclusiv internarea în saloane) iar respectarea regulamentului intern este imperios necesar, Colegiul director constată că reclamatul nu a probat ceea ce avea posibilitatea să probeze, și anume că nu s-a făcut o diferențiere a mamei R.M., pe criteriul etnic. Spitalul nu a putut specifica în ce salon a primit pat mama R.M.. Nu este verosimil ca într-un spital, unde pot apare boli infecțioase și alte probleme medicale, să nu existe date privind așezarea persoanelor (chiar și a însoțitoarelor) pe saloane.

5.7. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: „*Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*”

5.8. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.9. Chiar dacă definiția discriminării directe, nici prin **O.G. nr. 137/2000**, nici prin directivele Uniunii Europene în domeniu, nu conține elementul de justificare obiectivă, ea poate fi analizată în conformitate cu jurisprudența CEDO.

5.10. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca a se produce o asemenea încălcare, „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.11. Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „*Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.*”).

5.12. Colegiul director constată că R.M.a fost tratată diferit față de o altă persoană care a fost cazată într-un salon cu pat mare.

5.13. În hotărârea dată în cazul **Thlimmenos împotriva Greciei** din 6 aprilie 2000, Curtea a concluzionat că „*dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile*”.

5.14. **Astfel există o diferențiere și dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.**

5.15. Analizând situația mamei R.M., însărcinată în luna a șaptea, Colegiul director consideră că ea trebuia să fie tratată mai favorizat față de alte persoane, care nu erau gravide, și trebuia să primească neapărat un pat mare.

5.16. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] „*pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu*” [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** (în continuare **Protocolul nr. 12**), art. 1 alin. 1: [...] „*fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație*”), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.17. Colegiul director constată că petenta invocă criteriul etnic. Reclamatul nu a invocat un alt motiv pentru diferențiere.

5.18. În concluzie Colegiul director constată că diferențierea a fost motivată de criteriul etnic.

5.19. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; **Protocolul nr. 12**, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”).

5.20. Dreptul atins este cel de a beneficia de servicii medicale corespunzătoare, în mod similar altor persoane.

5.21. În concluzie, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Neasigurarea pentru M.R. a unui pat mare față de alte mame, care au primit paturi mari, reprezintă discriminare directă, întrucât s-a realizat prin deosebire față de alte persoane aflate în situație comparabilă, datorită apartenenței etnice, care a avut ca efect restrângerea dreptului de a beneficia de servicii medicale corespunzătoare.

5.22. Justificarea obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, libertatea de exprimare poate fi restrâns pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești). În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. Privind justificarea obiectivă, prin jurespundența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);
- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a

dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);

- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

5.23. Colegiul director constată că partea reclamată nu a invocat o astfel de justificare.

5.24. Colegiul director constată și incidența art. 2 alin. al **O.G. nr. 137/2000** care prevede: *„Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”* Neacordarea unui pat corespunzător pentru o mamă într-un spital, pe motive etnice, crează un cadru intimidant, degradant.

5.25. Privind afirmațiile de genul „dacă o puneți pe țigancă aici cu mine, eu semnez că plec acasă” sau că „așa sunt țiganii, vin la spital să fure”, Colegiul director arată că ele nu au putut fi probate. Persoanele spitalizate în perioada respectivă neagă că ar fi făcut sau că ar fi auzit astfel de afirmații. Privind afirmațiile nu se poate aplica principiul împărțirii sarcinii probei, întrucât nimeni nu poate proba ceea ce nu a spus.

5.26. Colegiul director constată că între fapta de discriminare și soluționarea cauzei au trecut aproape șase ani, în astfel de condiții aplicarea unei sancțiuni contravenționale este imposibilă.

5.27. Colegiul director recomandă Spitalului Clinic Județean de Urgență Timișoara să evite în viitor orice situație de discriminare pe criteriul etnic în acordarea serviciilor medicale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Neacordarea unui pat mare în salonul pentru mame pentru M.R.reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 și hărțuire conform art. 2 alin. 5 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată;

2. Recomandă Spitalului Clinic Județean de Urgență Timișoara să evite în viitor orice situație de discriminare pe criteriul etnic în modul de acordare al serviciilor medicale;

3. Clasarea dosarului;

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

CAZACU IOANA LIANA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 07.03.2013

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: H. I.